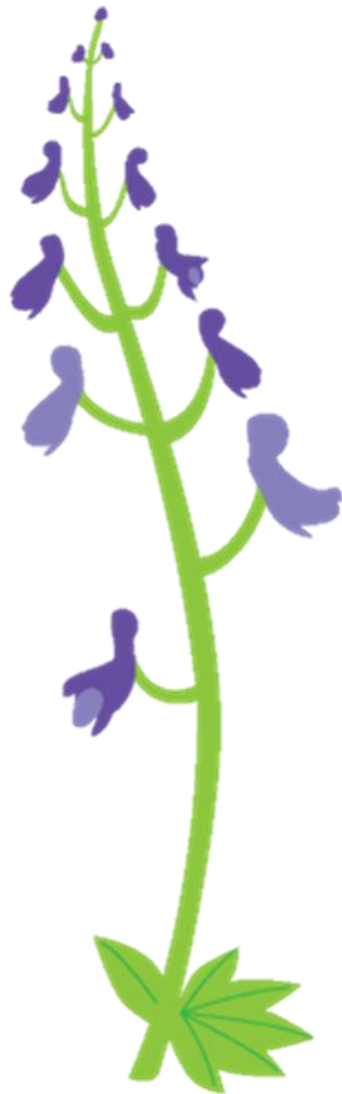

Tohmajärven kunta

Vuosisuunnitelmat 2024–2025

Varhaiskasvatus

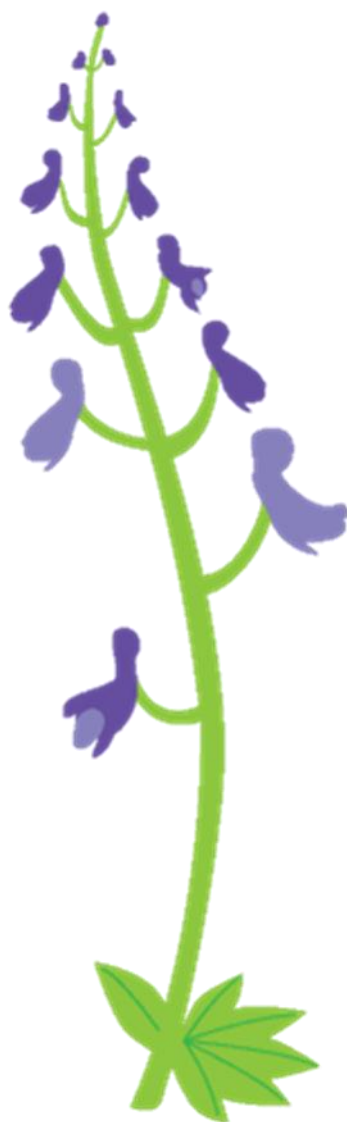

Kemien esiopetus / Peipot

Vuosisuunnitelma 2024–2025

Tohmajärven kunta

Varhaiskasvatus

Ryhmän kuvaus ja oppimisympäristö

Kemien esiopetuksessa Maiju Lassilan koulussa on yksi esiopetusryhmä: Peipot. Peippojen henkilöstö vastaa myös Maiju Lassilan koulun esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuksesta.

Peippojen ryhmässä on 17 lasta. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Maiju Lassilan koulun Havukka -solussa ryhmällä on oma luokkatila. Ryhmällä on vuorot musiikkiluokkaan, liikuntahallille ja solun pienryhmätilaan. Myös aulatilaa käytetään on sovitut vuorot. Soluaulassa on pieni avokeittiö, jota voidaan käyttää leipomiseen. Tarvittaessa voimme käyttää koulun tekstiili- ja puutyöluokkaa. Pienryhmätoiminta mahdollistuu esiopetusryhmän kesken. Toiminnan suunnittelussa on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota tarvittavien pienryhmätilojen löytymiseen, mikä on edellytys toiminnan sujumiselle. Ruokailu tapahtuu koulun ruokalassa: lapset harjoittelevat ottamaan itse ruoka-annokset linjastosta, kuljettamaan tarjottimen pöytään ja ruokailun päätteeksi palauttamaan astiat palautuslinjastoon. Esiopetuksen käytössä on matala linjasto.

Koulun pihalla esi- ja alkuopetuksella on yhteinen ulkoilun alue, jossa on hyvät, liikkumiseen aktivoivat kiinteät välineet sekä varasto leikkivälineille. Käytössä on myös lähiliikuntapaikka, pururata ja upea lähimetsä. Mahdollisuuksien mukaan porrastamme ulkoilumme niin, että olemme eteisessä ja piha-alueella eri aikaan alkuopetuksen kanssa, jonka kanssa meillä on yhteinen eteinen. Talvella hiihdämme ja luistelemme koulun kanssa sovitulla vuoroilla.

Peippojen toimintaperiaatteet ja arvot

Toimintamme tavoitteet ja arvot pohjautuvat valtakunnallisen esiopetussuunnitelman perusteisiin sekä Tohmajärven kunnan esiopetussuunnitelmaan. Tänä vuonna kiinnitämme huomiota erityisesti

- **lapsilähtöisyyteen**: Huomioimme suunnittelussa lasten toiveita ja toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan. Järjestämme lapsen omalle leikille riittävästi aikaa.

- **yhdenvertaisuuteen**: Lasta arvostetaan omana itsenään, lapset kohdataan tasapuolisesti ja heitä kuunnellaan aidosti.

- **kiireettömyyteen**: Päivän aikana on paljon siirtymätilanteita. Pyrimme varaamaan siirtymiin riittävästi aikaa.

- **turvallisuuteen**: Sekä lapset että aikuiset sitoutuvat yhteisiin turvallisuutta edistäviin sääntöihin. Kiusaamiseen puututaan ja ristiriitatilanteita harjoitellaan ratkomaan keskustellen ja toista kunnioittavasti.

- **terveellisiin elämäntapoihin**: Ulkoilu pihalla ja lähiympäristössä, liikunnan lisääminen arkeen sekä riittävä ja monipuolinen ravinto.

Tohmajärven kunnan varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut ProVaka -menetelmään osana toimintakulttuuria. Pro-pedagogiikan lähtökohtana on selkeät yhteiset tavoitteet ja toimintaohjeet sekä lasten käyttäytymisen ohjaaminen positiivisen palautteen avulla.

Toimintamme pohjautuu Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo suunnitelmaan.

Kiinnitämme toiminnassamme erityisesti huomiota monipuoliseen ja riittävään liikuntaan, positiivisen luontosuhteen rakentamiseen ja oppimiseen toiminnallisesti.

Leikki ja tutkiva oppiminen ovat keskeisiä työtapoja. Olemme mahdollistaneet lapsille leikkitoiminnan esiopetusympäristöön järjestämällä tiloja uudestaan.

Askartelujen ja kädentaitojen aiheet nousevat esiopetuksen jaksojen teemoista, vuodenaikojen vaihtelusta, juhlapäivien sisällöistä ja lasten kiinnostuksen kohteista.

Yleisiä ryhmissä harjoiteltavia asioita ovat:

- Oman vuoron odottaminen, lelujen ja pelien vuorottelu
- Sääntöjen noudattaminen myös peleissä ja leikeissä
- Toisen huomioonottaminen ja kaveritaidot
- Keskittyminen ja tehtävien loppuun asti tekeminen
- Omatoimisuus ja itsenäinen työskentely
- Itsesäätelytaitojen harjaantumien
- Tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen, pettymyksen tunteen käsittely
- Välineiden asianmukainen käyttäminen
- Hygieniataidot

Toiminnan sisällöt ja tavoitteet oppimisen alueilla

Kielten rikas maailma

- Katsellaan ja luetaan kirjoja, keskustellaan kuullusta sadusta (muisti, sanavaraston kehittyminen ja eläytyminen)
- Käydään pienissä ryhmissä kirjastossa, lapset valitsevat mieleisiään kirjoja
- Sadutetaan, lorutellaan, riimitellään, nimetään asioita/esineitä/tunteita, hyödynnetään draamaa monipuolisesti työvälineenä
- Tutustutaan kielen rakenteeseen (äänne, kirjain, tavu, sana) myös toiminnallisesti leikin kautta.
- Kielitietoisuuden kehittäminen: suullinen ja kirjoitettu kieli
- Rohkaistaan lasta ilmaisemaan itseään esimerkiksi aamutuokiolla kalenterin kysely vuorot.
- Aikuinen on mallina: rikas, monipuolinen, selkeä ja ilmeikäs kielenkäyttö.
- Tabletilla: Ekapeli

Ilmaisun monet muodot

- Kuunnellaan musiikkia, rytmiteollään ja lauletaan arjen tilanteissa sekä musiikkiluokassa omalla vuorolla. Kehonrytmit, rytmisoittimet, teemoihin ja vuodenaikoihin sekä vuoden juhliin ja perinteeseen liittyvät laulut. Tutustutaan musiikin käsitteisiin: korkea -matala, hidas -nopea, hiljainen -voimakas. Lasten ehdotukset huomioidaan.
- Käden taidoissa käytämme monipuolisesti eri tekniikoita: piirtäminen, värittäminen, vesiväri- ja pullovärimaalaus, muovailu, leikkaaminen, liimaaminen, pahviompelu, vohveliompelu, pujottelu, punominen, sormivirkkaus, painanta, sommittelu, taittelu, repiminen, pistely, hiominen, naulaaminen. Tutustumme erilaisiin materiaaleihin: luonnonmateriaalit (lehdet, oksat, kävyt, kivet jne), jättemateriaalit, paperit, kartongit, huopa, kankaat, langat, puu.
- Piirtämistä, maalaamista ja muovailamista sekä ohjatusti että omatoimisesti
- Roolileikit, omat esitykset esim. käsinukeilla, pöytäteatterina tai tanssien
- Esteettiset elämykset konserteissa ja teatteriesityksissä

Minä ja meidän yhteisömmme

- Toimimme yhteistyössä yhtenä osana isoa solu- ja koulu yhteisöä
- Tutustumme perinteisiin juhlapäivien viettämisen yhteydessä: juhlaruuat, perinneleikit, laulut, kansantarinat, askartelut, leipominen
- Laaditaan ryhmän yhteiset säännöt ja noudatetaan niitä, ProVaka -menetelmä työkaluna ohjaamassa lasten käyttäytymistä.
- Tunnekortit käytössä tunnetaitojen opettelussa
- Perheiden katsomusten ja arvojen kunnioittaminen ja arvostava suhtautuminen toisiimme sekä luontoon ja eläimiin.
- Opastetaan kohtuulliseen kuluttamiseen esim. askartelumateriaalien valinnassa ja käytössä, veden kuluttamisessa ja tavaroiden huolellisessa käsittelemisessä
- Yhteistyö seurakunnan kanssa
- Riittävästi aikaa vapaalle leikille; leikissä harjoitellaan kaveri- ja vuorovaikutustaitoja monipuolisesti.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

- Kuljemme lähimetsässä eri vuodenaikoina, havainnoimme kaikilla aisteilla, opettelemme kunnioittamaan lähiluontoa ja kotiseutua. Tutustumme myös rakennettuun lähiympäristöön: ladut, luistelujäät, lähiliikunta-alue, liikuntahalli.
- Suunnistamme pihalla ja lähimaastossa, havainnoimme säätä ja lämpötiloja, teemme luoppitutkimuksia, maatumiskokeen, kellumiskokeita, sulamis- ja jäätyiskokeiluja.
- Metsämörri- toiminta metsäretkillä.

- Harjoittelemme turvallista liikenteessä liikkumista jalankulkijana, retkillä ja koulukuljetuksessa myös linja-autossa/taksissa
- Matemaattinen ajattelu läsnä kaikkialla arjessa: havainnoidaan muotoja, vertaillaan määriä, luokitellaan, sarjoitetaan, opitaan sijaintikäsitteitä, harjoitellaan avaruudellista hahmottamista (legot, geomac, tangram ym. rakentelut)
- Harjoitellaan numeroita, geometrisia käsitteitä, mittaamista, aikakäsitteitä, yhteen- ja vähennyslaskuja leikin ja kokeilun avulla.
- Tietokoneella ja tabletilla vain lapsille sopivia ohjelmia ja sovelluksia, esim. Molla ABC, Matikkakunkku
- Ohjelmointi Bebot- robottien avulla

Kasvan, liikun ja kehityn

- Ohjataan lapsia kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisen kehoa sekä psyykkistä terveyttä: terveellinen ravinto, sopivat ruoka-annokset, riittävä lepo ja liikunta, hygieniataidot, turvalliset kaverisuhteet.
- Liikuntakasvatuksen perustana on Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelma. Liikumme monipuolisesti sekä ohjatusti (lähiliikunta-alueilla, hallilla ja tatamilla 1–2 kertaa/viikko) että päivittäin ulkoilussa ja metsäretkillä. Talvella hiihdämme, luistelemme ja lumikenkäilemme säiden sallimissa rajoissa. Uimahallissa käymme syyskaudella 2 kertaa ja kevätkaudella 3 kertaa.
- Kunta on mukana Viva-hankkeessa. Viva- hankkeen myötä kannustetaan myös perheitä liikkumaan.
- Ruokailussa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja ja sopivan annoskoon ottamista biojätteen minimoimiseksi, rohkaistaan maistamaan kaikkia ruokia.

Seikkailujen eskari

Kuntamme esiopetuksessa on käytössä Otavan kustantama Seikkailujen eskari materiaalipaketti, johon kuuluu opettajan opas, joka sisältää myös kopioitavaa materiaalia, tehtäväkirja lapselle, kuvataulut ja cd-levy (lauluja) sekä kattavan digimateriaalin.

Esiopetusmateriaali on suunniteltu niin, että se noudattaa sisältöjen suhteen nykyistä valtakunnallista esiopetussuunnitelmaa. Kirja on jaksotettu kahdeksaan jaksoon. Jokaisessa jaksossa on oma teema, joka eheyttää jakson sisällöt yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Kaikissa jaksoissa on toimintavihjeitä ja valmiita harjoitteita kaikista viidestä esiopetuksen oppimiskokonaisuudesta. Materiaalia käytetään valitsemalla omalle ryhmälle sopivat tehtävät ja toiminnot.

Jokaisessa jaksossa on tarinoita, joissa samat hahmot seikkailevat. Tarinat kuunnellaan, niistä keskustellaan, niiden avulla tutkitaan sanojen merkitystä ja rikastutetaan sanavarastoa. Riimitellään, leikitellään sanoilla, kuunnellaan alkuäännettä, tutustutaan kirjaimiin. Esiopetuksessa harjoittelemme tunnistamaan ja kirjoittamaan suuraakkoset. Lasten mielenkiinnon mukaan opettelemme myös pienaakkosia.

Matematiikan taitojen harjaantuminen on osa Tutkin ja toimin ympäristössäni -opetuskokonaisuutta ja jokaisessa esiopetusmateriaalin jaksossa on tehtäviä ja toimintaideoita myös matemaattisten taitojen kehittämiseen.

Laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet – monilukutaito ja teknologiakasvatus – ovat läpäisevinä kaikissa oppimiskokonaisuuksissa.

Seikkailujen eskarin jaksojen sisällöt:

Syyskausi

1.jakso: Seikkailu alkaa

Tarinat: Eskarikutina, Metroriemua, Syysretki, Leikkiloki

sisällöt: ryhmäytyminen, yhteiset säännöt ja hyvät käytöstavat, tunnetaidot, luonnossa ja liikenteessä liikkuminen, kuvanlukutaito, sanoilla leikittely ja riimit

Matematiikka: Sijainti- ja suhdekäsitteet, muodot, numero -lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

2.jakso: Kiljujan mysteeri

Tarinat: Pelottava ääni, Eskarietsivät kiljujan jäljillä, Kaisaa jännittää, Sadonkorjuujuhlat

sisällöt: kirjaimet A, I, N, Tunnetaidot; jännitys, pelko ja suru, Syksy ja satokausi, terveellinen ravinto, kuvanlukutaito, riimit

Matematiikka: Vertailu ja kuvailu, numero -lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

3.jakso: Lumen lumoa

Tarinat: Topin ongelma, Lintujen luona, Raivarin kesytystä, Sää määrää pukeutumisen.

sisällöt: kirjaimet O, S ja U, luonnon valmistautuminen talveen, eläinten luokittelu, tunnetaidot; suuttumus ja sen hallinta, anteeksipyyttäminen, talvipukeutuminen, tavutukseen tutustuminen

Matematiikka: Luokittelu ja sarjoittaminen/säännönmukaisuudet, numero -lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

4.jakso: Kierrätys on seikkailu

Tarinat: Rikkoutunut lelu, Tellervo Tuhinan tarina, Hiihtoretki, Kaisan talvikirje

sisällöt: kirjaimet L, E ja T, kierrätys, kestävä elämäntapa, talviliikunta, lähiympäristön historiaan tutustuminen, kirje, tavuttaminen

Matematiikka: Lukumäärien vertailu, mittaaminen, lautapelin teko, numero-lukumäärä vastaavuus, lukujonotaidot

---

Kevätkausi

5.jakso: Uusia tuttavuuksia

Tarinat: Villiminkit valloillaan, Meitä on monenlaisia, Yllätysvieras, Uusi eskarilainen

sisällöt: kirjaimet M, Ä ja R, kiusaamisen tunnistaminen ja ehkäiseminen, rohkeus, veden eri olomuodot, lastenkirjallisuus, tavuttaminen, lause

Matematiikka: Aikakäsitteet; vuodenajat, kuukaudet, viikonpäivät, kello, Numerot: 1, 2 ja 3

6.jakso: Kutkuttavaa odotusta

Tarinat: Kilpailu, Hyvä Henrik!, Kaisan kevätkirje, Juhlasuunnitelmia.

sisällöt: kirjaimet K, Y ja P, hyvät ihmissuhteet, tunteet: häviäminen ja kateus, omat vahvuudet, roskaaminen, tavuttaminen, yhdyssanat

Matematiikka: Numerot: 4, 5, 6 ja 0, muodot, eurot ja kauppaleikki

7.jakso: Kevät tulee

Tarinat: Miten hieno päivä!, Kaisan paluujuhla, Pöpöt kuriin, Luulo ei ole tieto.

sisällöt: kirjaimet: J, Ö ja V, kevään merkit, hygienia, mediataidot, yhdyssanat, sanojen pituuksien vertailu, lause

Matematiikka: Numerot: 7, 8 ja 9, Luku 10, mittaaminen, lukujonotaidot

8.jakso: Ystävyysseikkailu

Tarinat: Kaikki ystäviksi!, Väärinymmärretyt minkit, Ystävyysvala, Tervetuloa kesä.

sisällöt: kirjaimet: H, D, G ja vierasperäiset kirjaimet, yhteiskunnallinen vaikuttaminen, yhteen hiileen puhaltaminen, itsearviointi, omien taitojen hyödyntäminen ryhmässä

Matematiikka: Lukujonotaidot, laskutoimitukset, kauppaleikki, numeromerkkien kertausta

---

PEIPPOJEN PÄIVÄJÄRJESTYS

Klo 9.00 Esikoulu alkaa

Esikoulutuokio, ohjattua toimintaa

Klo 10.00–10.30 Ruokailu

Klo 10.45–11 Satuhetki

Klo 11–12 Ulkoilua

Klo 12–13 Vapaa leikki tai ohjattua toimintaa sisällä tai ulkona

Klo 13 Esikoulu päättyy

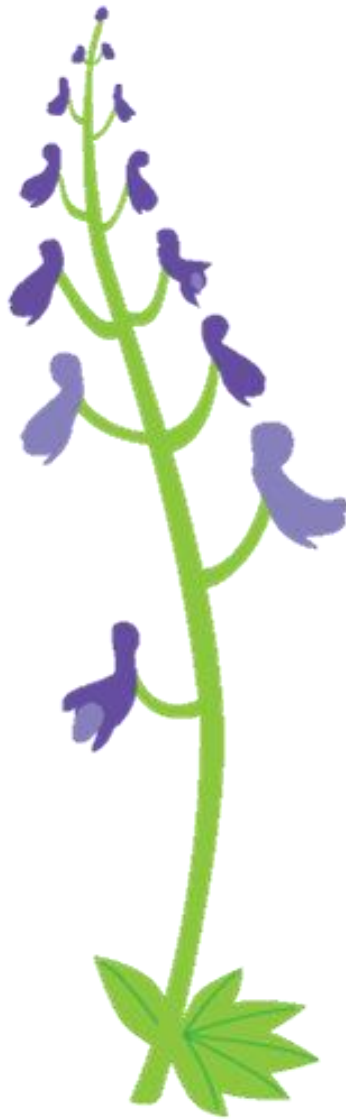

Käenpesän päiväkoti / Västäräkit

Vuosisuunnitelma 2024–2025

Tohmajärven kunta

Varhaiskasvatus

VÄSTÄRÄKKIEN VUOSISUUNNITELMA 2024-2025

Västääräkit ovat Käenpesän päiväkodilla toimiva 5-vuotiaiden ”viskariryhmä”, jossa on 19 lasta.

Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Västääräkkien käytössä on ryhmän omat tilat, oma salivuoro kerran viikossa sekä mahdollisuus työskennellä ns. veistotilassa. Ulkoilussa käytämme omaa piha-aluetta ja lähimetsää. Teemme lähimetsään noin kaksi kertaa kuukaudessa Mörriretkiä, joilla vahvistamme lasten positiivista luontosuhdetta. Lisäksi retkeilemme Sivistyskeskus Ahjon ympäristössä hyödyntäen alueen liikuntaympäristöä. Liikuntahallilla on varhaiskasvatukselle varatut vuorot. Talviliikuntaa harrastamme lähiladulla ja luistelujäällä mahdollisuuksien mukaan.

Toimintaperiaattemme ja arvomme pohjautuvat valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Tohmajärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toimintakaudella 2024–2025 kiinnitämme huomiota erityisesti

-lapsilähtöisyyteen: Kyselemme lapsilta mielenkiinnon kohteita ja toiveita sekä toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan. Järjestämme aikaa leikille ja kehitämme yhdessä lasten kanssa leikkiympäristöjä.

-yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen: Lasta arvostetaan omana itsenään, kohtaamme lapset ja perheet tasapuolisesti ja kunnioittavasti, lasta kuunnellaan aidosti.

-turvallisuuteen: Laadimme yhdessä ryhmämme säännöt, joihin sekä lapset että aikuiset sitoutuvat. Kiusaamiseen puututaan heti ja ristiriitatilanteita ratkotaan keskustellen ja toista kunnioittavasti. Luodaan turvallinen ilmapiiri harjoitella omien tunteiden ilmaisua ja niiden hallintaa.

-terveellisiin elämäntapoihin: Rohkaistaan tutustumaan uusiin makuihin ruokailutilanteissa. Lapsella on mahdollisuus rauhalliseen lepoaikaan joka päivä. Huolehditaan, että lapsen päivässä on riittävä määrä liikuntaa ja ulkoilua.

-kokopäiväpedagogiikkaan: oppimista tapahtuu kaikessa toiminnassa koko varhaiskasvatuspäivän ajan, ei pelkästään ohjatuilla tuokioilla.

Västääräkeillä tarjotaan tekemistä lasten taitojen, tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden mukaan. Tutustumme erilaisiin välineisiin ja materiaaleihin. Opettelemme noudattamaan yhdessä sovittuja

toimintatapoja ja käyttäytymismalleja hyödyntäen ProVaka -toimintamallia. Toimintamme painopisteinä koko toimintakauden ajan ovat tunne-, kaveri- ja leikkitaidot. Lisäksi toiminnan suunnittelussa on huomioitu vuodenaikojen vaihtelu, suomalaiseen kalenteriin kuuluvia juhlapäiviä sekä kansainvälisiä teemapäiviä.

Toimimme mahdollisimman paljon pienryhmissä, jolloin lasten yksilöllinen huomioiminen ja havainnointi mahdollistuu.

Kokoamme toiminnastamme valokuvia, joita laitamme näkyville ryhmätilassamme.

Toiminnan sisältöjä oppimisen alueilla

Kielten rikas maailma

- Katsellaan ja luetaan kirjoja, keskustellaan kuullusta tarinasta.
- Käydään kirjastossa, lapset saavat valita mieleisiään kirjoja.
- Nimetään asioita, esineitä, ilmiöitä ja tunteita. Sadutetaan, lorutellaan ja riimitellään.
- Tutustutaan kirjaimiin lasten kiinnostuksen mukaan.
- Rohkaistaan lasta ilmaisemaan itseään sanallisesti. Aikuinen on mallina käyttäen monipuolista, selkeää ja ilmeikästä kieltä.

Ilmaisun monet muodot:

- Kuunnellaan musiikkia, lauletaan, rytmitellään (kehonrytmit ja rytmisoittimet), tanssitaan.
- Askartelutehtävissä tutustutaan erilaisiin materiaaleihin: luonnonmateriaalit (lehdet, oksat, kävyt, kivet jne.), jättemateriaalit, paperit, kartongit, huopa, kankaat, langat, puu. Käytetään erilaisia tekniikoita ja välineitä: piirtäminen, värittäminen, maalaaminen, muovailu, leikkaaminen, liimaaminen, pujottelu, ompeleminen, repiminen, pistely, hiominen, naulaaminen. Askarrellaan sekä ohjatusti että omatoimisesti.
- Leikitään roolileikkejä, esitetään tarinoita käsinukeilla ja pöytäteatterina.
- Osallistutaan mahdollisiin konsertteihin ja teatteriesityksiin (esteettiset elämykset!).

Minä ja meidän yhteisömmme

- Harjoitellaan toimimaan osana päiväkodin yhteisöä.
- Tutustutaan suomalaisiin juhlaperinteisiin: juhlaruuat ja leipominen, perinneleikit ja -laulut, kansantarinat, askartelut. Kootaan vanhojen tavaroiden näyttely.
- Laaditaan ryhmän säännöt ja noudatetaan niitä.
- ProVaka -menetelmä ohjaamassa lasten käyttäytymistä toimintaohjeiden mukaisesti.
- Tunnekortit tukena tunnetaitojen opettelemisessa.
- Suhtaudutaan kunnioittavasti perheiden katsomuksiin ja arvoihin, samoin myös toisiimme sekä luontoon ja eläimiin.
- Harjoitellaan kohtuullista kuluttamista esim. askartelumateriaalien käytössä, veden kuluttamisessa ja tavaroiden huolellisessa käsittelemisessä.
- Teemme yhteistyötä seurakunnan ja Marjattakodin (vierailuja laulamaan) kanssa.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

-Kuljemme sekä metsässä että rakennetussa lähiympäristössä kaikkina vuodenaikoina ja teemme havaintoja kaikilla aisteilla.

-Suunnistamme pihalla, havainnoimme säätä ja lämpötiloja, teemme luoppitutkimuksia sekä jäätymis- ja sulamiskokeita.

-Harjoittelemme turvallista liikkumista jalankulkijana.

-Matemaattinen ajattelu läsnä arjessa: havainnoidaan muotoja, vertaillaan määriä, opitaan aika- ja sijaintikäsitteitä, luokitellaan, harjoitellaan avaruudellista hahmottamista erilaisilla rakentelutarjoilla, tutustutaan numeroihin.

-Tabletilla valokuvataan ja käytetään harkitusti lapsille sopivia oppimishjelmia, harjoitellaan ohjelmointia Beebot -roboteilla.

Kasvan, liikun ja kehityn

-Opetellaan kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisen kehoa sekä psyykkistä terveyttä: terveellinen ja riittävä ravinto, riittävä lepo ja liikunta, hygieniataidot ja turvalliset kaverisuhteet.

-Liikuntakasvatuksen perustana on Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelma. Liikkumaan aktivoi myös ViVa-hanke. Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta liikunnasta jokaisena varhaiskasvatuspäivänä: Päiväkodin pihalla, omassa salissa, liikuntahallilla/tatamilla, metsäretkillä (Metsämörriretket). Talvella hiihdetään, luistellaan ja lumikenkäillään mahdollisuuksien mukaan.

Elokuu

- Uudessa ryhmässä toimimisen harjoittelua ja ryhmäytymistä

- Viskaritehtävä:

Oma kuva

Kulje reitti kynällä

Syyskuu

-ProVaka -toimintaohje: Laita tavarasi paikoilleen

-Perhe, koti, syksyiset askartelut, suomenhevosen päivä (6.9.), liikenneturvallisuusviikko

-Viskaritehtävät:

Kuuntele, muista, väritä ohjeen mukaan

Mitkä kuuluvat yhteen, muistipelit

Sijaintikäsitteet: edessä, keskellä, takana, alla, päällä, sivulla

---

Lokakuu

-ProVaka -toimintaohje: Anna toisille rauha toimia

-Lemmikit, heijastinpäivä (1.10.), vanhustenviikko (6.–13.10.), Syysloma vko 42, Aleksis Kiven päivä (10.10.), Isovanhempien päivä (19.10), halloween (31.10).

-Viskaritehtävät:

Sijaintikäsitteet: ulkopuolella, sisällä

Mikä on erisuuntaan

Vk 42 Syysloma

Muodot: kolmio, ympyrä, nelikulmio

Vastakohdat: Suurempi, pienempi, suurin, pienin, samankokoinen

Marraskuu

-ProVaka -toimintaohje: Pyydä apua kauniisti

-Sadut, sadutus, Isänpäivä (10.11.), lapsenoikeuksien viikko (18.–24.11.)

-Viskaritehtävät:

Vastakohdat: lyhyin, pisin, samanpituisen, pituusjärjestys

Vastakohdat: levein, kapein, paksuin, ohuin, painavin, kevein

Luokittelu: mikä ei kuulu joukkoon

Vastakohdat: korkeampi, matalampi

Joulukuu

-ProVaka -toimintaohje: Liiku rauhallisesti

-Joulun valmistautumista, itsenäisyyspäivä (6.12.), ihmisoikeuksienpäivä (10.12.)

-Viskaritehtävät:

Looginen järjestys: leikkaa, järjestä, liimaa, kerro tarinakuvista omat tarinat

Labyrintti, kulje kynällä

Tammikuu

-ProVaka -toimintaohje: Auta toista

-Luonto ja eläimet talvella, talviliikunta, jäädytyskokeita

-Viskaritehtävät:

Enemmän, vähemmän, yhtä monta

Yhdistä viivalla arpakuution pistemäärä ja vastaava lukumäärä

Kuuntele, muista, väritä

Sarjoittaminen, jatka mallin mukaan

Helmikuu

-ProVaka -toimintaohje: Pidä turvaväli

-Talviset puuhut ja ystävyys, mediataitoviikko (10.–16.2.), hätäkeskuspäivä (11.2.), ystävänpäivä (14.2.), Kalevalan päivä (28.2.)

-Viskaritehtävät:

Rakenna mallin mukaan, väritä

Täydennä keskeneräinen kuvio samanlaiseksi

Yhdistä viivalla oikea numero ja kuva

Piirrä mallin mukainen kuvio

Maaliskuu

-ProVaka -toimintaohje: kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja

-Luonto ja kierrätys, kansainvälinen vohvelipäivä (25.3.) laskiaistiistai (4.3.)

Vk 10 Talviloma

-Viskaritehtävät:

Ensimmäinen, keskimäinen, viimeinen

Kuuntele, muista, piirrä, väritä

Luokittelu: kotieläimet, vaatteet, ruuat

Huhtikuu

- ProVaka -toimintaohje: kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja
- Kevään ensimerkit, pääsiäiseen valmistautuminen, lukuviikko (21.–27.4.)
- Viskaritehtävät:
  - Etsi riimiparit
  - Looginen järjestys
  - Lukumäärän yhdistäminen arpakuution numeroon
  - Piirrä molemmat puolet samanlaisiksi

Toukokuu

- ProVaka -toimintaohje: Kerrataan kaikkia opittuja toimintamalleja
- Keväänmerkit, retkeily, luonnon ihmeet, äitienpäivä, vappu, virallisen toimintakauden päätös

Kesä- ja heinäkuu

- Retkeilyä lähiympäristöön, ulkoleikkejä, lasten toivepuuhaa, vesileikit

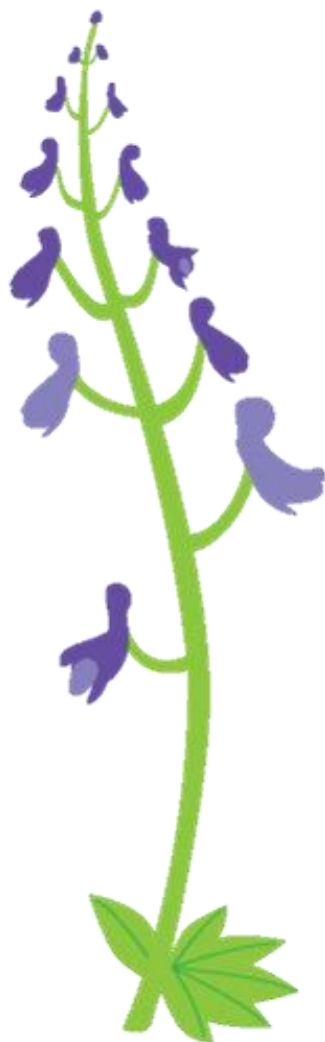

Käenpesän päiväkoti / Kiurut

Vuosisuunnitelma 2024–2025

Tohmajärven kunta

Varhaiskasvatus

KIURUJEN VUOSISUUNNITELMA 2024-2025

Kiurujen toimintaa ohjaavat sekä valtakunnallinen, että Tohmajärven oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kiurujen ryhmä koostuu 3–4-vuotiaista lapsista, joita ryhmässämme on tällä hetkellä 18. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksenopettaja, kaksi lastenhoitajaa sekä päiväkotiapulainen. Lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja käy Kiurujen ryhmässä kerran viikkoon.

Tänä vuonna toiminnassamme korostuu metsämörritoiminta. Metsämörritoiminta noudattaa luonnon kiertoa, jolloin toiminnassa otetaan huomioon esim. vuodenajanvaihtelut ja vuodenaikojen mukaan tulevat ilmiöt. Metsämörritoiminnassa liikutaan, leikitään, opitaan ja nautitaan luonnosta yhdessä lasten kanssa. Keskeistä toiminnassa on leikkisyys, ilo ja kiireettömyys. Retkien ohjelmassa on aina pieni tiedollinen osuus (se voi olla havainnointia vuodenajoista, eläimistä tai säästä, metsämatikkaa, liikuntaa, taidekasvatusta jne.), eväiden syöminen ja vapaata leikkiä. Samalla myös luonto ja luontokasvatus kulkevat tärkeänä osana toiminnassamme läpi toimintakauden. Hyödynnämme aktiivisesti Käenpesän lähimetsää eli ns. mörrimetsää sekä koulun alueen pururataa, leikkikenttää ja museoaluetta.

Metsämörritoiminta on osa Tohmajärven varhaiskasvatuksessa käynnissä olevaa Vipinää Varpaisiin (ViVa2) hanketta. Vuosi 2024 on hankkeen toinen toimintavuosi ja hankkeen tarkoituksena on lisätä liikuntaa varhaiskasvatuksen arkeen. Huomioimme toiminnassamme kaikenlaista liikkumista ja ohjaamme lapsia turvalliseen, mutta aktiivisen arkiliikunnan pariin. Ohjatut liikuntatuokiot ovat tärkeä osa toimintaa, mutta myös omaehtoinen liikkuminen esimerkiksi ulkoilussa on tärkeää. Noudatamme Tohmajärven kunnan varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelmaa ja huomioimme liikuntakasvatuksessa liikunnan vuosikellon painotusalueita. Liikuntahallille on varattu päiväkodin ryhmille kaksi vuoroa viikossa, jota hyödynnämme varsinkin syys -ja talvikaudella. Käytämme ohjattuihin ja omaehtoiseen liikkumiseen myös viikoittain päiväkodin salia.

Eri kuukausille olemme suunnitelleet erilaisia painotuksia ja teemoja. Teemat tulevat vuorollaan näkyväksi mm. lasten askarteluissa ja piirustuksissa, leikeissä, lauluissa, kirjoissa, loruissa ja teatteriesityksissä. Läpi toimintakauden harjoittemme ohjeiden kuuntelemista, niiden mukaan toimimista sekä erilaisia ikätason mukaisia taitoja. Harjoittemme esimerkiksi oman vuoron odottamista, kaveritaitoja ja tunteiden tunnistamista. Aamupiiri on oivallinen paikka käydä yhteisesti lasten kanssa asioita läpi, mutta yhteinen kokoontuminen on myös paikka lorutteluun, taukojumppaan tai teatteriesitykseen. Otamme huomioon myös lasten toiveet tekemisessä järjestämällä lastenkokouksia ja kuuntelemalla arjen keskellä tulevia toiveita.

Tällä toimintakaudella jatkamme leikin ja leikkiympäristöjen kehittämistä. Keskitymme ohjattuun ja tuettuun leikkiin, jossa aikuinen on vahvasti mukana leikin maailmassa ja sitoutunut leikkiin. Havainnoimme ja muokkaamme leikkiympäristöjä lasten toiveiden pohjalta ja ideoimme yhdessä lasten kanssa leikkiä. Hyödynnämme toiminnassamme myös aktiivisesti pienryhmätoimintaa ja pienryhmiin jako perustuu esim. tuokioiden pedagogisten tavoitteiden mukaan. Haluamme taata jokaiselle lapselle rauhallisen ja turvallisen ympäristön leikkiä ja oppia, joten pienryhmätoiminta tukee myös tätä ajatusta. Pienryhmätoiminnassa voimme antaa lapselle paremmin kohdennettua huomiota ja yksilöllistä ohjausta.

Arviointi ja havainnointi kulkee tärkeänä osana toimintaa koko toimintakauden. Huoltajia osallistamme kysely- ja palautelomakkeilla kaksi kertaa vuodessa, otamme mielellään palautetta myös suullisesti huoltajilta sekä eteisessä on palautelaatikko, johon voi nimettömänä antaa palautetta. Lapsilta arviointia pyydämme mm. tuokioiden päätteeksi ja säännöllisten lastenkokouksien yhteyksissä. Ryhmän aikuiset puolestaan arvioivat ja havainnoivat toimintaa mm. säännöllisesti keskustellen, sosiogrammilla sekä kuukausittain tiimipalaverissa.

Päiväkodissamme on myös käytössä ProVaka eli Positiivisesti ryhmässä oppiva varhaiskasvatus. Lasten toivottua käyttäytymistä tuetaan malliopettamalla sekä käyttäytymiseen kohdistuvan positiivisen palautteen avulla. Ryhmässämme lapset keräävät positiivisia ”muistukkeita”, joita saavat aikuisilta, yhteiseen ProVaka-puuhun. Muistukkeet ovat vuoden aikojen mukaan vaihtuvia kuvia ja puun ollessa täysi, ryhmä saa yhteisen palkinnon. Palkinto voi olla esim. jokin toiveleikki. Uudet toimintaohjeet vaihtuvat n. kuukauden välein ja nimenomaan ryhmän lasten tarpeiden mukaan.

ELOKUU:

Teemana: Ryhmytyminen

- Tutustumisleikit ja tuettu leikki
- Tutustuminen päiväkodin arkeen ja toisiin
- Oma kuva
- Musiikki; tutut laulut ja leikit
- Leipominen
- Sadonkorjuujuhlat
- Metsämörritoiminta alkaa; metsämörritarina, retkeily ja luontoliikunta
- lasten kokous
- ProVaka; aloitellaan uutta toimintakautta

SYYSKUU:

Teemana: Syksy

- Tuettu leikki, leikin valintataulut tutuksi
- Retket luontoon ja lähiympäristöön, liikuntaleikit ja temppuradat
- Värit; päävärit ja välivärit
- Perinnekasvatus
- Sijainnit: Edessä, takana, sivussa, päällä, alla
- Musiikki; syksylaulut, kehorytmit
- Oman nimen tunnistaminen
- Oman ryhmän säännöt
- Perhe; millaisia perheitä on, perhekuvan askartelu
- Metsämörritoiminta; luontanimien miettiminen, syksyn värit ja sato, sienet, maatumiskoe
- ProVaka: uuden toimintaohjeen aloitus

LOKAKUU:

Teemana: Minä itse

- Oman kehon tuntemus ja tunteet
- Oman nimen kirjoittamisen harjoittelua
- Oma keho tutuksi liikkuen ja touhuten
- Minä itse -askartelu
- Pukeutuminen sään mukaan
- Leikki; leikin valinta leikkitaulusta ja leikin pysyvyys
- Lasten kokous
- Musiikki; lauletaan, soitetaan ja liikutaan musiikin mukana, kehorytmit
- Metsämörritoiminta; luonnon valmistautumista talveen
- ProVaka; uuden toimintaohjeen aloitus

MARRASKUU:

Teemana: Aistit

- Tutustutaan monipuolisesti haju, maku, kuulo ja tuntoaistisiin esim. aistiradalla liikkuen
- Hattarataikina
- Ruokakasvatus, maistellen tutuksi uudet maut
- Isänpäivä
- Lasten oikeuksien päivä; nurinkurinpäivä
- Musiikki; erilaiset soittimet
- Muotojen opettelua eri tavoin
- Metsämörritoiminta; aistit
- ProVaka; uuden toimintaohjeen aloitus

JOULUKUU:

Teemana: Joulun aika

- Jouluiset tarinat, laulut ja lorut
- Roolileikit
- Itsenäisyyspäivä
- Numerot, joulukalenteri
- Uusi vuosi
- Leivonta
- Lasten kokous
- Metsämörritoiminta; metsämörrin joulu
- ProVaka; uuden toimintaohjeen aloitus
- Joulujuhla

TAMMIKUU:

Teemana: Talvi

- Talviliikunta (mäenlasku, hiihto, luistelu, lumileikit)
- Musiikki; talviset laulut, kaikulaulu
- lorut ja askartelu
- Lumen tutkiminen ja veden jäädyttäminen
- Metsämörritoiminta; Jälkien tutkiminen luonnossa, metsän eläimet talvella
- ProVaka; uuden toimintaohjeen aloitus

HELMIKUU:

Teemana: Ystävyys ja sosiaaliset taidot

- Talviliikunta (mäenlasku, hiihto, luistelu, lumileikit)
- Ystävänpäivä- teema, laulut ja lorut
- Leikki; kaveritaidot ja toisten huomioiminen
- Runebergin päivä
- Laskiainen ja mäenlasku
- leipominen
- 112-päivä
- Ajanmääreitä: Vuodenajat, vuorokauden ajat, viikompäivät, kuukaudet

-
- Lasten kokous
  - Metsämörritoiminta; Jälkien tutkiminen luonnossa, metsän eläimet talvella
  - ProVaka; Uuden toimintaohjeen aloitus/kertausta

MAALISKUU:

Teemana: eläimet

- Erilaisiin eläimiin tutustuminen (kotieläimet, metsän eläimet, viidakon eläimet)
- Musiikki ja liikunta; lauletaan ja liikutaan hidas/nopea tempo, isosti/ pienesti
- Vastakohtat: lyhyt/pitkä, paljon/vähän, suuri/pieni jne.
- Metsämörritoiminta; pajunkissat, hankiaiset
- ProVaka; kertausta

HUHTIKUU:

Teemana: Kirjallisuus

- Pääsiäisen aika; juhla, askartelu
- Kierrätys ja lajittelu
- Lukuviikko; oman kirja päivä, kirjastokäynti
- Sadutus
- Pukeutuminen sään mukaan, kohti kevättä
- Vappuaskartelut ja -juhlat
- Käsitteet: Mikä ei kuulu joukkoon?
- sarjoittaminen, luokittelu
- Lasten kokous
- Metsämörritoiminta; kierrätys, kevään odotusta
- ProVaka; kertausta

TOUKOKUU:

Teemana: Kevät

- Kevään merkit luonnossa, luonnon äänet
- Lasten lintuviikko
- Liikuntatuokiot ulkona; pihapelit ja leikit
- Äitienpäivä
- Metsämörritoiminta, retket ja kasvun ihme, maatumiskoe
- ProVaka; kertausta

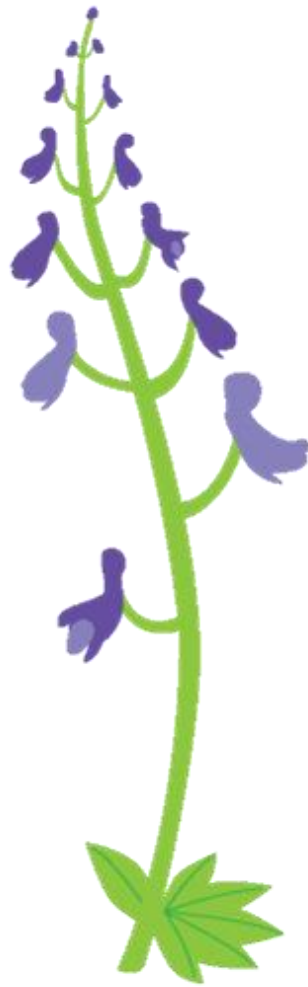
KESÄKUU JA HEINÄKUU:

Kesäiset leikit

- Vesileikit
- Saippuakuplat
- Retket lähiympäristöön
- Juhannusjuhlat

Käenpesän päiväkoti / Ryhmäperhepäiväkoti Keijukka
Vuosisuunnitelma 2024–2025
Tohmajärven kunta
Varhaiskasvatus

KEIJUKAN VUOSISUUNNITELMA 2024-2025

Keijukka on Käenpesän päiväkodissa toimiva ryhmäperhepäiväkoti, sekä vuorohoitoryhmä, joka on auki lasten hoidon tarpeen mukaan.

Ryhmässämme on tällä hetkellä 10 lasta, joiden ikäjakauma on 1–3 vuotta.

Keijukassa käy myös muista ryhmistä vuorohoitoa tarvitsevia lapsia (ennen klo 6.30 ja 17.00 jälkeen), sekä varahoitolapsia perhepäivähoidosta.

Keijukassa työskentelee yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja kaksi perhepäivähoitajaa, sekä sijaisia tarpeen mukaan.

Ryhmän tavoitteena on toteuttaa monipuolista, varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa, johon jokainen lapsi pystyy osallistumaan ikätasoisesti. Tuemme ja edistämme jokaisen lapsen kehitystä yksilöllisesti. Tavoitteenamme on toimia kasvatuskumppanina huoltajien kanssa sujuvassa yhteistyössä. Annamme lapsille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ryhmässä esim. havainnoimalla lasten mielipuuhiä ja kysymällä toiveita toimintaan. Tuemme omatoimisuutta mm. pukemisessa ja vessa-asioissa, auttaen tarpeen mukaan. Mahdollistamme vapaan leikin päivittäin, jolloin lapsi saa valita itse oman puuhansa. Haluamme antaa positiivisia oppimiskokemuksia mm. ProVaka-toimintamallin avulla. Aikuiset pyrkivät omalla toiminnallaan ja esimerkillä näyttämään lapsille oikeita toimintatapoja. Painotamme toiminnassamme leikkiä ja liikuntaa, sekä luontokasvatusta Metsämörritoiminnan avulla.

Keijukan vuosikello

Koko toimintakausi

- joustava ryhmittely toiminnassa ja siirtymissä päivittäin
- huomioimme kalenterijuhlat toiminnassamme
- viikkorytmissä toistuu leikki, liikunta ja musiikki
- kädentaidot, lorut, sadut, luonto toiminnassa säännöllisesti/päivittäin mukana

Viikkorytmi:

maanantai: leikki

tiistai: liikuntahalli

keskiviikko: oma sali (leikki ja liikunta)

torstai: musiikki pienryhmissä

perjantai: koko talon yhteinen tuokio

Syksy

(elo-, syys-, lokakuu)

Leikki ja ryhmäytyminen

- vapaa ja tuettu leikki, lasten mielenkiinnon mukaan
- laululeikit ja musiikki
- tutustumme toisiimme, opettelemme ryhmässä toimimista
- ProVaka-toimintakauden aloitus
- tutustumme lähiympäristöön ja -luontoon (leikkipuisto, päiväkodin metsä, liikuntahalli)
- liikunta sisällä ja ulkona
- tutustutaan liikuntahallilla käymiseen

Talvi

(marras-, joulukuu-, tammi-, helmikuu)

Liikunta

- talviliikunta ulkona
- sisäliikunta päiväkodin salissa ja liikuntahallissa
- monipuolista liikuntaa ja liikuntaleikkejä
- lasten toiveiden ja taitojen mukaan

Kevät

(maaliskuu-, huhti-, toukokuu)

Luonto

- Metsämörritoiminta
- tutustumme metsän eläimiin ja kotieläimiin
- tutustumme kasveihin ja luontoon
- retkeilemme lähiluontoon
- kasvatamme omat kasvit
- liikunta sisällä ja ulkona

Kesä

(kesä-, heinäkuu)

Leikki, liikunta ja luonto

- vesileikit
- retket lähiympäristöön
- liikunta sisällä ja ulkona

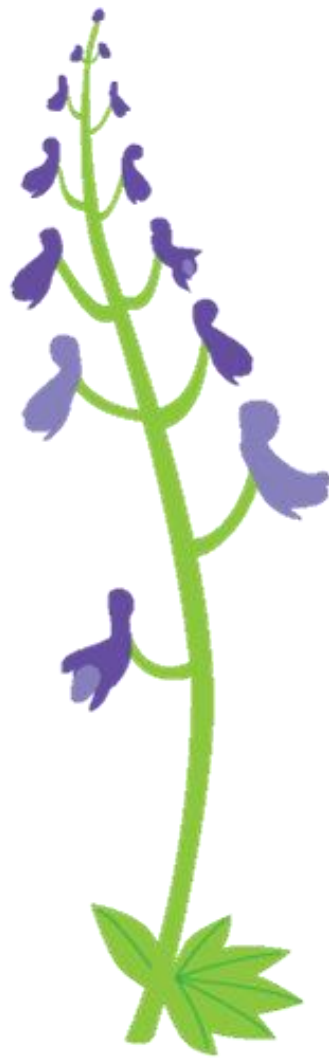

Tikkalan päiväkoti / Hiirenhännät

Vuosisuunnitelma 2024–2025

Tohmajärven kunta

Varhaiskasvatus

HIIRENHÄNTIEN TOIMINTASUUNNITELMA 2024-2025

Hiirenhäntien ryhmässä on tällä hetkellä 6 lasta iältään 0–2-vuotiaita. Ryhmässä toimii kaksi työntekijää eli varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

Toimintasuunnitelma on suuntaa antava ja muutokset ovat mahdollisia. Toimintaamme muovaa huoltajien toiveet, vasuista nousseet tavoitteet sekä lasten mielenkiinnon kohteet ja tarpeet. Ryhmäämme on syksyn 2024 mittaan tulossa 5 kpl uusia 1-vuotiaita, joten ryhmäytyminen ja päiväkotiarkeen opettelu vie oman aikansa, jota ei voi aikatauluttaa. Viikoittain toteutamme ohjattua liikuntaa sisällä tai ulkona sekä lauluhetkiä, askartelemme sekä piirrämme ja maalaamme ikätasoisesti. Joka päivä loruillaan ja satuillaan, katsellaan kuvia ja luetaan kirjoja. ProVaka kulkee meillä arjessa yhtenä työkaluna, mutta tiukkaa aikataulua uuden asian opetteluun ei ole. Pitkin vuotta muistutellaan jo opittuja taitoja ja palataan uudestaan asian opetteluun tarpeen mukaan. Harjoitellaan pieniä työtehtäviä (lokeroiden siivous) ja omatoimisuustaitoja (hedelmien kuorinta).

Hiirenhäntien päiväohjelma:

7:30–8.00 Leikkiä/muuta ohjattua toimintaa (palapelit)

8:00-8:30 Aamupala. Samalla keskustelemme tulevan päivän toiminnasta ja ketä tiimin jäseniä on paikalla.

9:30 Ulkoilu

10:30 Lounas

11:15- 12:00 wc-toiminnot, joihin yhdistetään kuvien katselua ja loruttelua

12:00 Päivälepo

14:00 Välipala

14:30 Ohjattua leikkiä, wc-toiminnot

15:30 Ulkoilu

ELOKUU

- Ryhmäytyminen, tutustuminen toisiimme
- PRO VAKA- muistuttelua mieliin
- Päiväjärjestyksen harjoittelu
- Pieniä tuokioita perushoitotilanteiden yhteydessä (laulut, lorut, nimeämiset)
- Palloleikkejä

SYYSKUU

- Värитеema: Tutustutaan perusväriin maalaten, värilaulujen ja -satujen avulla
- Koko talon yhteinen tuokio (vaihtuvin teemoin vuosikellon mukaisesti)
- Säähavaintoja: Syksyn tulo luonnossa, kasvit ja eläimet
- Metsäretkiä: kerätään luonnonmateriaaleja
- Askarrellaan syksyn lehti (isosti repimällä)
- Yksilöllisten perusliikunta- ja kehonhallintataitojen opettelu
- Syysatuja ja –kertomuksia
- PROVAKA: Kuinka kohtelen kaveria
- Tutustumme Luku Leijonaan, joka tulee olemaan aktiivisesti mukana lukemis- ja lorutuokioilla sekä päivän toiminnoissa.

LOKAKUU

- Toiminnallinen vanhempainilta, vanhempien kirje lapselle
- PRO VAKA: uusi asia opetteluun ikätasoisesti
- Liikuntaleikkeinä kehonhallinta ja ulottuvuudet
- Musiikissa keho soittimena, rytmi ja rummutus
- Säähavaintoja: Maalataan vesiväreillä sääkuva
- Eläinten päivä: eläinkuvia, leikkejä, oman pehmolelun viikko
- Aleksis kiven päivä: oman kirjan viikko
- Halloween- teema talon sisällä, mm. roolivaateleikkejä

MARRASKUU

- PROVAKA: Uusi asia opetteluun
- Liikuntaleikkeinä hypyt ja pomput
- Säähavaintoja: joko pakastaa – mahdolliset lumileikit
- Lapsen oikeuksien päivän huomiointi, nukketeatteri
- Muovillaan
- Huomioidaan isänpäivä

JOULUKUU

- PROVAKA: Uusi asia opetteluun
- Jouluisen ympäristön luominen ryhmään
- Liikuntana tonttujumppaa
- Lasten joulukalenteri (?)
- Jouluiset laulut, lorut ja musiikki
- Säähavaintoja, lumileikit
- Tehdään lumihiihtoleikkejä leimaamalla
- Käsinuket ja talvisadut
- Toiminnallinen joulujuhla (elämysrata)

TAMMIKUU

- PROVAKA: Uusi asia opetteluun
- Jutellaan joulun ja uudenvuoden tapahtumista
- Oman lelun viikko, joululahja-”esittely”
- Eri materiaaleihin tutustuminen; kova- pehmeä, ohut- paksu ...
- Pihabongaus- viikko
- Sulatetaan lunta: mitä siitä löytyy?
- Nalle-päivä/viikko (19.1.Heikin-päivä, jolloin vanhan kansan mukaan ”karhu kääntää kylkeä talvipesässä”)

HELMIKUU

- PROVAKA: Uusi asia opetteluun
- Liikutaan erilaisilla välineillä
- Laskiaisena mäenlaskuun
- Huomioidaan ystävänpäivä 14.2.
- Kalevalanpäivänä lorutellaan vanhoja loruja
- Tunteet, tunnekortit, tunnesatu
- Maalataan musiikin mukana

MAALISKUU

- Liikunnalliset lumileikit
- Koko talon yhteinen talvitapahtuma
- Roolivaateleikit
- Säähavaintoja: Kevään merkkejä näkyvissä
- PRO VAKA: uusi asia opetteluun
- Eläinten pesäntekoasiat

HUHTIKUU

- PROVAKA: Uusi asia opetteluun
- Pääsiäisaskartelut ja vappusoitinten teko
- Metsän eläimet: hirvi, jänis, kettu, karhu
- Säähavaintoja: Aurinko, lämpö, tuuli
- Majaleikit sisällä tai ulkona
- Vappunaamiaiset, roolivaatepäivä

TOUKOKUU

- Suomen lasten retkipäivä
- PRO VAKA: uusi asia opetteluun
- Kevätaskartelut
- Säähavaintoja: kesän tulo, muuttolinnut
- Toiminnallinen kevätjuhla
- Äitienpäivän huomioiminen
- Oman ulkolelun viikko
- Toimintakauden päättäjaiset omassa ryhmässä

KESÄKUU

- PRO VAKA ulkona
- Ötököiden tutkiminen
- Vesileikit
- Koko talon yhteinen juhannusjuhla”

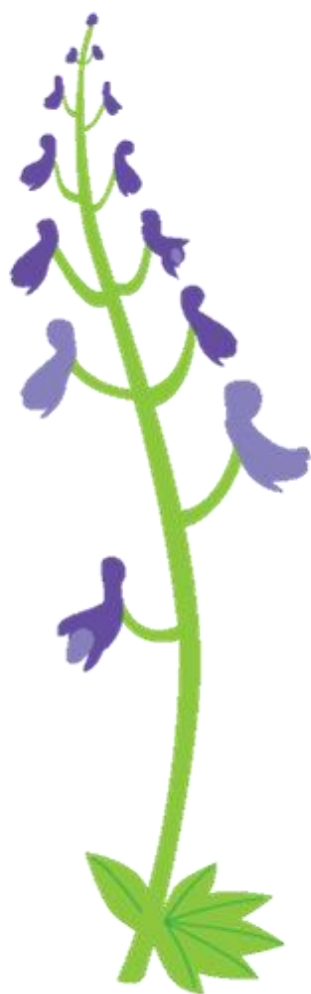

Tikkalan päiväkoti / Kissankäpäälät

Vuosisuunnitelma 2024–2025

Tohmajärven kunta

Varhaiskasvatus

KISSANKÄPÄLIEN TOIMINTASUUNNITELMA 2024-2025

Kissankäpäliät on Tikkanan päiväkodissa toimiva 3–4-vuotiaiden lasten ryhmä. Kissankäpälien toiminnan taustalla ovat kunnan oma sekä valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Tavoitteenamme on kohdata jokainen lapsi yksilönä ja mahdollistaa lapsille iän ja taitojen mukaiset puitteet osallistua, kokeilla ja oivaltaa sekä harjoitella monipuolisesti uusia taitoja.

Tällä toimintakaudella toimintamme keskiössä ovat osallisuus ja leikki. Lapsi hahmottaa arkeaan leikin kautta. Uudet tilanteet ja opeteltavat asiat jäävät lapselle paremmin mieleen, kun niitä lähestyy leikillisin keinoin. Leikin myötä lapsi huomaamattaan oppii paljon uusia asioita ja prosessoi koettua elämää.

Leikkitaitoja harjoitteleminen pienissä ryhmissä: esimerkiksi kotileikissä mietimme lasten kanssa, mitä hommia kotona tehdään ja mitä siellä voisi tapahtua, ketä kotona asuu ja mitä rooleja leikkijät ottavat. Leikin lomassa lapsi pääsee harjoittamaan vuorovaikutustaitojaan: opitaan vuorottelemista, yhteistyötä, neuvottelua ja oman mielipiteen ilmaisemista. Leikkitilojen autenttisuus edistää leikkiin innostumista ja sitoutumista. Kehitämme leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa pitkin vuotta lasten toiveita kuunnellen.

Kasvattajan rooli on luoda turvallinen leikki- ja päiväkotiympäristö kaikille; tukea, kannustaa ja olla läsnä. Kasvattaja osallistuu ja ohjaa leikkihetkiä niin, että jokainen lapsi iästä tai taidoista riippumatta pääsee omalla tavallaan osallistumaan ja kokemaan itsensä osalliseksi. Kasvattaja asettaa oman roolinsa kuhunkin leikkiin sopivaksi ja näin ollen antaa lapselle mahdollisuuden eläytyä ja käyttää omaa mielikuvitusta.

Syyskaudella palaamme päiväkotiarkeen rauhassa uuteen ryhmään, aikuisiin ja perheisiin tutustuen. Elo-syyskuun aikana hahmottuu päiväjärjestyksemme ja mahdollisuuksien mukaan käynnistämme mm. pienryhmätoimintaa. Tutustumme leikkitiloihin ja opettelemme kestävästä lelujenkäsitteystä. Harjoitteleminen käytöstapoja ja toisten huomioimista. Liikuntatuokioilla opettelemme tunnistamaan kehonosia ja nautimme musiikista. Askartelemme monipuolisesti eri tekniikoita kokeillen. Muita syksyn teemoja ovat mm. tunnetaidot, kirjoihin tutustuminen, sadonkorjuu sekä päävärit ja välivärit.

Kevätpuolella ryhmän lasten ollessa jo toisilleen tutumpia käymme läpi kaveritaitoja iänmukaisin menetelmin ja toki kertaamme syksyllä opittuja asioita. Liikuntatuokioilla nautimme vauhdin hurmasta, harjoitteleminen yhteistyötaitoja sekä opettelemme rauhoittumaan ja pysähtymään välillä. Askarteluhetkillä hyödynnämme ja ihmettelemme erilaisia materiaaleja. Tutkimme kasvun ihmettä keväällä ja kylvämme lasten kanssa osastollekin pieniä kasvatuksia. Muita teemoja kevätkaudella ovat mm. muodot, vastakohtat, kierrätys ja aistit.

Tällä toimintakaudella valitsimme jokaiselle kuukaudelle oman teemaeläimen Suomen luonnosta, jonka elämään kurkkaamme kunkin vuodenajan vallitessa. Eläinteeman ja viime kaudella tutuksi tulleen Metsämörriin avulla kytkemme luontokasvatuksen osaksi ryhmämme arkea. Hyödynnämme Metsämörri-materiaalia retkillämme. Viikoittain käytämme hyviä ulkoilu ympäristöjä päiväkodin lähellä. Tutkimme luonnon monimuotoisuutta ikätasoisin menetelmin. Käytämme askarrellessa paljon luontoa inspiraationa ja myös materiaalien lähteenä.

Vuosikello toimii pohjana joka viikko laadittavalle viikkosuunnitelmalle. Viikkosuunnitelma antaa tiimillemme yhteiset toiminnan raamit ja toteutettavan toiminnan mukautamme arjen muuttuviin tilanteisiin. Pienissä ryhmissä toimiminen edesauttaa lapsen oman mielipiteen kuulumista sekä kasvattajan antamaa yksilöllistä huomiota.

Perheiltä ja etenkin lapsilta saatu palaute ja toiveet on toimintamme kulmakivi. Palautetta lapsilta keräämme arjessa jatkuvasti havainnoiden. Lasten aidot reaktiot ja kiinnostuksen kohteet tulevat parhaiten esiin arkisissa leikkitalanteissa, sanoja ei aina tarvita. Kyselemme myös aamupiireissä säännöllisesti lasten toiveita ja pyrimme rakentamaan toimintaa ja leikkiympäristöä olemassa olevien resurssien pohjalta. Huoltajien kanssa pidämme lokakuussa vuorovaikutuksellisen vanhempainillan sekä kahdesti vuodessa toteutamme kohdennetun palautekyselyn.

Positiivisesti Ryhmässä Oppiva Varhaiskasvatus eli Pro Vaka toimii työmme pohjana. Alkusyksyn ajan tutustumme ProVaka -teemoihin kertaamalla uusien ja tuttujen lasten kanssa teemat: laita tavarasi paikalleen, anna toiselle rauha toimia, liiku rauhallisesti, pidä turvaväli, pyydä apua kauniisti, auta toista. Muistukkeilla vahvistamme lapsen toivottua käyttäytymistä. Tällä hetkellä muistukkeina toimivat timantit, joita lapset saavat kiinnittää aihealueittain vaihtuvaan palkintoseinään. Kevään mittaan nostamme sellaisia teemoja uudelleen esiin, mitkä mielestämme arjessa tarvitsevat kertaamista. Kasvattajat pitävät tilastoa, että jokainen lapsi saa positiivista palautetta joka päivä. Leikimme lasten toivoman Provaka-palkintoleikin, kun palkintoseinä täyttyy timanteista. Tavoite on vähintään kerran viikossa.

Tämän kauden pyrkimyksemme on tuoda Pro Vaka paremmin tutuksi myös vanhemmille. Haluamme osallistaa perheitä kiinnittämään huomiota lapsen toivottuun käytökseen kotona etukäteen sovitulla teemoilla, esim. laita vaatteesi paikalleen kotiin tullessa tai auta huoltajia siivoamaan pöytä ruokailun jälkeen. Lapsi saa positiivisesta toiminnasta muistukseen jo kotona ja asia huomioidaan myös hoidossa. Kysymme huoltajilta ideoita kotiarjen kehittämiskohtiin syksyn vanhempainillassa.

Kissankäpälien vuosikello syksy 2024- kevät 2025

Elokuu: Tervetuloa päiväkotiin!

- minä ja muut: tutustutaan uuteen ryhmään ja harjoitellaan ryhmässä toimimista
- harjoitellaan liikkumaan turvallisesti päiväkodin sisätiloissa, pihalla sekä pihan ulkopuolella: aikuisen antamien ohjeiden kuuntelu
- opetellaan kestävästä lelujenkäsitteystä: miten leluja kohdellaan, miten niillä leikitään ja missä ne säilytetään
- tutustutaan kuvakirjoihin ja kuunnellaan aikuisen lukemia lyhyitä tarinoita
- palloilutuokio ulkokaukalossa: harjoitellaan pallon potkimista
- musiikkiliikuntahetki salissa: oman kehon hahmotus
- sadonkorjuun antimet: marjat, kasvikset, juurekset, sienet
- kerätään loppukesän kukkasii ja askarrellaan niitä hyödyntäen
- laulellaan ja lorutellaan teeman mukaisesti
- Pro Vaka: palautellaan mieleen, tutustutaan timantteihin (muistukkeisiin) ja käydään läpi, mistä niitä saa
- kysellään lasten toiveita toiminnalle: paloasema, kotileikki, työkalut

Syyskuu: Siili lehtikasassa

- syksyinen metsäretki: kerätään lehtiä ja ihmetellään syksyn etenemistä
- siiliaskartelu luonnonmateriaaleja hyödyntäen
- Siilin satumetsä ym. lorut ja sadut
- Suomenhevosen päivä 6.9. hevoset tulevat esittäytymään lapsille
- liikuntatuokio kaukalossa: taikavarjo siilin lehtikasana
- askarrellaan unisieppari luonnonmateriaaleista (siilin talvihorrokseen valmistautuminen)
- Tutustutaan Metsämörriin tarinaan satuhetkellä
- Käydään pienellä Metsämörri-kävelyllä
- Käydään kehonosia läpi pienryhmissä musiikin, leikkien ja kirjojen avulla
- päävärien opettelua muun tekemisen lomassa: aamupiiri, askartelu, maalaus, leikit
- leikkiympäristöjen rikastuttaminen: askarrellaan lasten kanssa
- vuodenajan muutokset, pukeutumisasiat, kuvat eteiseen, pukemisjärjestys
- Luontolive: siili
- talon yhteinen laulutuokio: Peurankellot
- Pro Vaka: liiku rauhallisesti, laita tavarasi paikalleen
- lasten toiveet toiminnalle:

Lokakuu: Nallekarhun talvitankkaus

- vanhempainilta 9.10. (leivotaan vanhempainiltaan yhdessä lasten kanssa)
- tunteet: iloinen, surullinen, vihainen, pelokas (Kielinuppu: miltä tuntuu nallesta?)
- Aleksis Kiven päivä 10.10. (oman kirjan päivä)
- luetaan kuukauden teemoihin sopivia satuja
- isovanhempien päivä 19.10. (taideteos isovanhemmalle + kahvit?)
- Halloween 29.10. naamiaiset, talon yhteiset juhlat salissa
- liikuntatuokiot salissa: keinuminen, tasapaino (Yle: Päistikka ja metsän olennot: keinu)
- askarrellaan karhu talviunille: repimistekniikka
- Metsämörri-retki lähiympäristössä
- leikkiympäristöjen rikastuttaminen: askarrellaan lasten kanssa
- Luontolive: karhu
- talon yhteinen laulutuokio: Kissankäpälet
- Pro Vaka -tehtävä vanhemmille (vanhempainillassa kysellään/esitellään)
- Pro Vaka: anna toiselle rauha toimia, pidä turvaväli
- lasten toiveet toiminnalle:

Marraskuu: Oravan pehmainen talviturkki

- kuljetaan luonnossa ja tunnustellaan talven tuloa
- liikuntahetket salissa ja osastolla: kiipeily
- askartelu: orava ja talviherkut
- välivärien (oranssi, vihreä, violetti) opettelua muun tekemisen lomassa: aamupiirit, askartelu, maalaus, leikit
- tutustutaan soittimiin: aamupiireille, odottelutilanteisiin, tuokioille ym.
- luokittelu: mikä ei kuulu joukkoon?
- säät viilenevät, pukeutumisasiat, kuvat eteiseen, pukemisjärjestys
- isänpäivä 12.11. kortti ja lahja
- Lapsen oikeuksien viikko 18.–21.11. teemaan liittyvät touhut
- Luontolive: orava
- talon yhteinen laulutuokio: Hiirenhännät
- Pro Vaka: pyydä apua kauniisti, auta toista
- lasten toiveet toiminnalle:

Joulukuu: Hiirulaisen joulupuuhat

- tonttujumppa liikuntasalissa/osastolla: kyykkyy-n-ylös, hyppiminen
- Metsämörrin pakkasretki luontoon
- joulukorttien askartelu kunnan ikäihmisille
- vanhempien ja lasten yhteinen pikkujoulu 11.12.
- jouluiset sadut ja tarinat (Pikku Hiiren joulu yms.)
- joulun laulut ja äänet
- piparien/tähtitorttujen paisto
- joulukalenteri: jokainen lapsi saa vuorollaan avata
- Luontolive: talvi
- talon yhteinen laulutuokio: Peurankellot
- Pro Vaka: opittujen asioiden kertaamista tarvittaessa (tärkeisiin teemoihin palaamista leikkien ja tuokioiden kautta)
- lasten toiveet toiminnalle:

Tammikuu: Ketturepolaisen pakkasretki

- joulutauon jälkeen kuulumisten vaihtoa
- uudenvuoden askartelut
- muodot: kolmio, neliö, ympyrä
- lumeen tutustuminen ulkona ja sisällä
- pieni pakkasretki luontoon, lämmintä juotavaa mukaan
- talviset laulut ja sadut
- liikuntatuokiot salissa: kettu ja kanat, liiku-pysähdy
- kettuaskartelu: leikataan ja liimataan huopakankaasta
- talvitouhut ulkona: mäenlasku, lumilinnat, luistelu
- talon yhteinen laulutuokio: Kissankäpälat
- Luontolive: kettu

-
- Pro Vaka: kerrataan lasten kanssa läpi teemat (2–3 kohtaa)
  - lasten toiveet toiminnalle:

Helmikuu: Ahvenen arki vedessä

- kaveritaitojen kertaamista tuokioiden, satujen ja näytelmien avulla
- ystävänpäivä 14.2. nyyttarit
- ystävänpäivälahjojen askartelu
- jumpparata osastolle: pujottelu, ryömiminen
- askarrellaan kaloja, palautellaan mieleen värejä
- kuukauden teemoihin sopivat laulut ja sadut (mm. Yle: Laulava ahven)
- käydään läpi aisteja: kuulo ja näkö
- talvitouhut ulkona: mäenlasku, lumilinnat, luistelu
- pilkkireissu/aamu-ulkoilu Särkijärven rannassa?
- leikkiympäristöjen rikastuttaminen: askarrellaan lasten kanssa
- talon yhteinen tuokio: Hiirenhännät
- Luontolive: kalat
- Pro Vaka- tehtävä vanhemmille
- Pro Vaka: kerrataan lasten kanssa läpi teemat (2–3 kohtaa)
- lasten toiveet toiminnalle:

Maaliskuu: Pöllö tarkkailee puussa

- pöllöherran musiikkituokio: soitetaan yhdessä!
- askarrellaan pöllö luonnonmateriaaleja hyödyntäen
- sadut ja laulut kuukauden teemoihin liittyen
- liikuntatuokio salissa: temppurata
- pöllön eläinjooga: rauhoittuminen
- käydään läpi aisteja: maku ja tunto
- Metsämörri-retki lähiluontoon
- Luontolive: petolinnut
- talvitouhut ulkona: mäenlasku, lumilinnat, luistelu
- leikkiympäristöjen rikastuttaminen: askarrellaan lasten kanssa
- talon yhteinen laulutuokio: Peurankellot
- Pro Vaka: kerrataan lasten kanssa läpi teemat (2–3 kohtaa)
- lasten toiveet toiminnalle:

Huhtikuu: Pupun kanssa kohti pääsiäistä

- pururadan kiertäminen lasten kanssa + retkievää
- säät lämpenevät, pukeutumisasiat
- herneensorsot kasvamaan (rairuohon sijaan)
- syötävien kasvatus: vesikrassi, salaatti
- Metsämörri-retki lähiluontoon
- keväiset laulut
- käydään läpi aisteja: haju
- pääsiäisaskartelut: pupu, virpomavitsat
- Luontolive: jänis
- talon yhteinen laulutuokio: Kissankäpälet
- Pro Vaka: kerrataan tarvittaessa
- lasten toiveet toiminnalle:

Toukokuu: Tikka nakuttaa puunrungossa

- askarrellaan tikalle pesä, kerätään askartelumateriaalia luonnosta
- talon yhteinen ulkoiluamu 15.5. (vappuun kytketään)
- liikuntatuokiot salissa ja pallokaukalossa: viuhkat, huivit, hernepussit
- talon yhteinen kevättrieha viikolla 21 ja siihen valmistautuminen
- äitienpäivä 12.5. kortti+ lahja + aamupala äidille edellisellä viikolla?
- käydään kierrätys- ja lajitteluasioita ikätasoisin menetelmin
- vastakohtat
- Luontolive: tikka
- talon yhteinen laulutuokio: Hiirenhännät
- Pro Vaka: kerrataan tarvittaessa
- lasten toiveet toiminnalle:

Kesäkuu ja heinäkuu: Ötököiden maailma

- Ötökkä- värityskuvat ja askartelu
- lämpimien säiden huomiointi: vesileikit, saippuakuplat
- Metsämörrien kanssa metsään: kesä on saapunut!
- käydään liikuntasalissa touhuamassa yhdessä
- talon yhteinen juhannusjuhla
- talon yhteinen laulutuokio: Peurankellot
- Pro Vaka: kerrataan tarvittaessa
- lasten toiveet toiminnalle: